

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

Zagłębia Dąbrowskiego. Cena 3 kop.

Poświęcony sprawom miejscowym oraz

CENA PRENUMERATY	
za miejscowych i zamiejscowych:	
Rocznie	Rb. 6.—
Półrocznie	„ 3.—
Kwartalnie	„ 1.50
Miesięcznie	„ 50

Adres Redakcji i Administracji: Zagłębia Dąbrowskiego Al. 11. P. O. 1111. Tel. 1111. Akryzka pocztowa № 21, adres telegraficzny „Goniec-Częstochowski”.
 Redakcja otwarta tylko w dni powszednie od godz. 6-ej wieczorem, w niedziele i święta do godz. 11-jej rano.
 Administracja w dni powszednie do godz. 6-jej wieczorem, w niedziele i święta do godz. 11-jej rano.
 Rękopisy bez zastrzeżenia nie wracają aut.
 Prenumerata i ogłoszenia w Częstochowie przyjmują wszystkie księgarnie.

CENA OGLASZEN.	
za jeden wiersz lub jego miejsce na 1-szej stronie 80 k., na IV-jej 10 k.	
Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k.	
Nadane za wiersz 50 kop.	
Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz	

Reprezentantem
 „GONIECA Częstochowskiego” na SOSNOWIEC
 i ZAGŁĘBIE DĄBROWSKIE jest
Wacław Badurski
 (SOSNOWIEC, hotel „Warszawski”).

Reprezentację
 „Gonca Częstochowskiego” na ZAWIERCIE
 objęła księgarnia pani
Z. Zubickiej w Zawierciu.

W niedzielę dnia 10 marca 1907. o g. 8 wiecz.
Jedyny występ
 śpiewaczki Król. opery

Emmy Destinn.
 Akompaniować będzie Sergei de Bortkiewicz.
 Biuro wstępu po G. 2. 4. 3 i 1.50 mk.
 można nabyć w składzie nut Hirscha ul. Fryderyka, w składzie cygar Königsbergera, braci Barasch ul. Grundmana i przy kasie.

Warsz. Tow. Wzajem. Ubezpieczeń
 od nieszczęśliwych wypadków
 Warszawa, Wróbla 10, Tel. 54—39
 ma zaszczyt zawiadomić, że otworzyło w Częstochowie przy ul. Mikołajewskiej № 3
 Tel. 153.

Oddział Częstochowski,
 którego naczelnikiem mianowany został
p. Fabjan Sikler
 siedziba: Łódź Wólczańska 10, Tel. 717; Sosnowiec, ul. Główna 26, Tel. 120; Tomaszów Radzki, ul. Kielce. 247—

Instytut
Gimnastyki i fechtunku
St. Kiffora.
 ulica Centralna № 13,
 dom p. Kohna,
 dla pań, panów i dzieci. W niedzielę i święta wejście po 20 kop.
 Gabinet masażu i gimnastyki leczniczej, II Aleja. 30. Przyjmuje od 9—4 pp. 124—3-3

Lekarz-Dentysta M. Grejniec
 leczenia, plombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Zęby sztuczne też podnabawia.
 I Aleja 28 8, dom p. Rygockiej.

PAPIER FAYARD
 papier medyczny tańszy od innych, skuteczny wyleczenia katarów, gryzaki, pierśwowych reumatyzmów i t.d. Wyborny plaster na nagietki i wszystkich apłach. 24-00.

Kalendarzyk.
 D. 6 Marca.
Wiona chrześcijańska: dziś Wiktora, jutro Tomasza, z Akwinu.
Wiona słowiańska: dziś Bogowita, jutro Bogomita.
 Wschód słońca godz. 6 m. 41, zachód godz. 5 m. 43.

HENRY SCHWARZ
 Kraków, ul. Grodzka 13.
 TELEFON 4. ROK ZAŁOŻENIA 1836.

Duma Państwowa.

(Według depesz Agencji Petersburskiej i innych źródeł telegraficznych).

Petersburg, 5 marca.

Posłowie polscy w liczbie 23 przybyli o niedzieli do Petersburga wczoraj odbyło się dwa posiedzenia Koła polskiego, jedno w gronie własnem drugie z udziałem posłów polskich z Litwy i Rusi. Koło zakłada klub własny.
 Kolonja polska ma urządzić bankiet dla posłów naszych.

Eżis przyjechał posłowie z gub. piotrkowskiej: pp. Dziurzyński, Justyna, Otocaki i Piepiowski, p. Żukowski przybył wcześniej.

W Petersburgu nastąpiły zwykły, bynajmniej nie znać tego ożywienia, jakie panowało podczas otwarcia Dumy pierwszej.

Eżad nie zdradza się ze swemi zamiarami, ani też z tem, jaki stosunek z Dumą utrzyma. W kołach politycznych są zdania podzielone pod tym względem: jedni utrzymują, że rząd pragnie poczynić pewne ustępstwa, drudzy, że wystarczy jakikolwiek pretekst, aby Dumę rozwiązać. Są również tacy, którzy uważają za skuteczność polityki Stolypina, jest on uważany zupełnie serio za męża, który stłumi rewolucję rosyjską. Zabójstwa, napady i wielorakie przejawy niemiernalnej biurokracji rejestruje nie pod polityczne, lecz pod inne rubryki pręstepstw.

Związek październikowców postanowił dążyć do zjednoczenia wszystkich umiarkowanych posłów w Dumie. Do grupy umiarkowanych pisma rosyjskie zaliczają pułków. Najbliższy to czas počatek, nie przeszkadza to jednaki obecnie p. Nestorowi grymasi na polaków w „Rosi”, przczem sympjami swemi odbarza tych jeonyi, którzy nie uważają się sami za polaków, lecz tylko za synów rodziców, którzy uważali się za polaków... Stowem ogarnął p. Nestora spleen...

Wogóle polacy matrafia w Dumie na grunt względem naszych spraw obojętny; tłomczą to tem, że panje rosyjskie mają tyle dla siebie do zrobienia, iż sprawy inne mało je obchodzą. Mówią jednak, że ku polakom zwróca się jako do sprzymierzeńców kadeci, którzy, wobec tego, niby obowiązani poprzeć sprawę Autonomji Polski wcześniej, niżby z kolei rzeczy wypadło. Zapewne rokowania nie-bawem nastąpią.

Zdaje się, że już przy wyborze przyjdą im podać opowiedzą się przy kadetach.

Zebrań posłów polskich przewodniczył p. Alfons Parczewski, a powzięto rezolucję, że wszyscy polacy w wystąpieniach swoich w Dumie mają postępować solidarnie.

W kościele św. Katarzyny odbyło się zrana uroczyste nabożeństwo z powodu otwarcia Dumy, na którym obecni byli posłowie polscy.

Ag. pet. donosi, że na naradzie posłów umiarkowanych i prawicy zdecydowano wysunąć i podtrzymywać na wyborach do przyjdum kandydatów z pośród październikowców. Upratnieni zostali na prezidenta Dumy Chomiatkow, a na wice-prezydentów Michał Stachowicz i Kapustin.

Na naradzie kadetów i posłów lewicy pod przewodnictwem ks. Pawła Deigorukowa zdecydowano przeprowadzić na prezidenta Dumy, jednego wice-prezydenta i sekretarza kandydatów z pośród kadetów, na drugiego wice-prezydenta i pom. sekretarza z pośród lewicy.

Ostatecznie na prezesa upatrzono Golowina z gub. moskiewskiej, na wice-prezesa blok

jęwiowy upatrnie narodowego socjalistę Wotk. Harzewskiego, kadeci Tosenkę. Przeciwnie tej ostatniej kandydaturze wyrażają niezadowoleni kadeci i esery, gdyż Tosenko jest posłem z Moskwy, gdzie wyniknął konflikt pomiędzy kadetami a robotnikami. Na sekretarza wskazany został Czelnokow.

Eżis w „Senackich wiadomościach” ogłoszone dodatkowe listy posłów, między innymi z Warszawy i Łodzi, ogółem 108 nazwiska.

Jak donosi tel. porządek d ienny pierwszego dnia obrad obejmuje: otwarcie sesji i wybór prezesa poczem będzie urządzona przerwa, podczas której prezes przedstawi się Cesarzowi. Następnie trzeba wyznaczyć posiedzenie Dumy.

Według Ag. pet., minister skarbu wniosie do Rady państwa i Dumy projekt preliminarza państwowego, dochodów i wydatków, na rok 1907.

Tasara Ag. podaje tekst objasnienia i treści preliminarza, który przewiduje dochody zwyczajne w sumie 2,174,963,544 rb., nadzwyczajne — 286,721,328 rb. zaś wydatki: zwyczajne rb. 2,173,136,171 i nadzwyczajne rubli 8,554,701.

Suma zatem w dochodzie i rozchodzie wynosi rb. 2,471,684,872.

Otwarcie Dumy.

Dziś w pokładnie, w sali Jekateryńskiej rozpoczęło się nabożeństwo, celebrowane przez metropolitę Antonja, przy asyście biskupów Platona i Ewlogija, archimandrytów: Djonisjoja i Mofodja oraz kleru soboru Isakjewskiego. Metropolita wygłosił mowę do obecnych.

O godz. 11-jej toż dla publiczności były przepelnione. Wśród publiczki wielu dawnych członków Dumy.

Po nabożeństwie do 162 ministerjalnych wszęi wszyscy członkowie rady ministrów ze Stolypinem na czele.

Gdy biskupi: Platon i Ewlogij zajęli swoje miejsca w pierwszych ławach prawicy, Stolypin, Kokowcew i inni członkowie rady ministrów podeszli po biogostawieństwo.

Golubiew w towarzystwie sekretarza państwa weszli na trybunę prezesowska.

Po nabożeństwie, na żądanie niektórych członków wykonano Hymn, zakończony: hura! O godzinie 1 m. 3 Golubiew przez sła da głęboki ukłon i w towarzystwie Ixkul-Hildenbrandta odczytuje zaproszenie Cesarza.

Czyta z kartki.
 „Wkładając na mnie honorowe poruczenie otwarcia posiedzeń Dumy, Najjaśniejszy Pan rozkazał przeczytać w Najmiloszem. Jego Impieniu członkom Dumy Najmilosiewsze życzenia: Niechaj będą z pomocą Bożą prace panów owocne dla dobra ukochanej Rusji!”

Posel besarabski, Krupienicki przerywa okrzykiem: Niech żyje Najjaśniejszy Pan! Głose „hurs” wśród prawicy, gdzie powstają z miejsc. Partje kadetów i lewicy milczą, siedząc.

Golubiew ciągnie dalej:
 „Panowie członkowie Dumy, zgromadzili się w liczbie przewyższającej ustanowiony przez prawo skład.”

Golubiew proponuje sekretarzowi państwa odczytanie przepisów z dnia 18 września 1905 roku o utworzeniu Dumy. Sekretarz odczytuje.

Golubiew mówi dalej:
 „Mamy przed sobą wykonanie przepisów wskazanych w prawie co do uroczystej deklaracji.”

ustanowionej dla członków. Diny, Wzywamy sekretarza państwa, aby odczytał

Wykonywa: pomniki, figury, portrety, etarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w z. kres rzemieślniczym w całości, od najwycieńszonych do najwzrostających pod względem artystycznym wykończenia, ze wszystkich krajowych i zagranicznych prima materiałów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty sztukarskie. Zakład podaje sobie wykonywać roboty w miejscowościach najbliższych, Inżynier, rysunki i kosztorysy na każde żądanie darmo. Ceny przystępne.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamieniarski-Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
 247 I Aleja III dom własny 247

Nowy
Wolny i jedwabie
 na bluzki i suknie.
 Przy zakupie
 Ruble po 2.50
 Zamówienia na
 Kościelny, Okrycia, Suknie

ty deklaracje. Panowie członkowie Dumy raczą wysłuchać stojąco.

Wszyscy powstają, sekretarz odczytuje, poczem wszyscy idą za kolumny do podpisu. Późniejszy podpis odchodzi.

W pół godziny potem Golubiew proponuje na zasadzie prawa, aby wypisać na kartkach

nazwisko prezesa, zastrzegając, że należy pisać tylko jednego kandydata na prezesa.

Kartki wypełniają, a po oddaniu kartek, Golubiew proponuje kłosem-kółkiem z członków Dumy, wziąć na siebie czynność obliczenia.

Rozlegają się głosy ze środka i na lewo: Książę Dolgorukow! Karawajew-Kuzmin! Na prawicy: Iwaszenko! Bobinski! Polakow! Golubiew zaprasza wszystkich wymienionych.

Sekretarz państwa ogłasza: **Golowin** otrzymał 331, Chomiakow — 91, Kuzmin — 3, M. Stachowicz — 2, Teslenko — 1.

Golubiew zapytuje, czy pożądane jest **balotowanie**.

Wszyscy, z wyjątkiem Golowina, zrzekają się.

Golubiew poleca ustawić tylko jedną puszkę i prosi o wskazanie członków do asysty przy balotowaniu.

Z lewicy wymieniają Dolgorukowa i Karawajewa, z prawicy Iwaszenko, wszyscy trzej podchodzą do pułki. Rozpoczyna się rzucanie galek po jednym.

Sekretarz kancelarii państwa głośno odczytuje nazwiska członków Dumy z listy.

Głosem wotówarzy absolutna cisza. O godzinie 3 m. 30 balotowanie skończone.

Na zaproszenie Golubiewa Iwaszenko głośno liczy galki. Naliczył 356 białych, 106 czarnych. Okłaski w centrum i na lewicy, prawica milczy.

Sekretarz państwa odczytuje akt wyborczy, okłaski w centrum i u lewicy, na prawicy milczenie.

Z trybun położył się Teodor syn Aleksandra Golowin. Golubiew pozdrowia go ukłonem. Okłaski trwają.

Golowin składa ukłon Dumie i **wygląda** **szamow** następująco:

„Wola Dumy dla każdego z jej członków jest prawem. Bacząc na to, bez wahania przyjmuję obowiązki prezesa. Wielki honor okazany mi przez panów. Uczynię wszystko, co będę mógł, aby usprawiedliwić zaufanie, pomimo różnicy zdań partyjnych. Nas łączy jeden cel: urzeczywistnienie na gruncie pracy konstytucyjnej dobra kraju. Starając się o bezstronne prowadzenie rozpraw i ochronę wolności słowa, będę uważał za swój obowiązek niezłomnie podtrzymywać powagę Dumy. Doskonale wiemy, z jaką niecierpliwością kraj nasz oczekuje od Dumy ulgi w naszych ciężkich cierpieniach. Jest prosta droga do rozwiązania tego trudnego zadania, jakie zakresliła pierwsza Duma. Droga ta pozostanie taka sama i obecnie. Wprowadzenie w życie podstaw konstytucyjnych, zapowiedzianych w Manifestie 30 października i urzeczywistnienie prawodawstwa socjalnego. Uczynimy wszystko, aby urzeczywistnione to zostało przez drugą Dumę. Potężne przedstawicielstwo ludowe, raz powołane do życia, ono nie zamrze. W połączeniu z Monarchą ono zdoła wprowadzić w życie wolę i myśl narodu.”

Według prawa, prezes ma zdać raport Najjaśniejszemu Panu o dokonanych wyborze. Wobec tego ogłoszono posiedzenie dzisiejsze za zamknięciem.

O następnym zebraniu będzie powiadomione przez oddzielne awizację.

Posiedzenie zamknięto o godz. 3 m. 48.

Po wyborach.

Po zamknięciu posiedzenia niektórzy członkowie Dumy zgromadzili się w oddzielnych lokalach, celem omówienia różnych kwestii taktycznych.

Postawie okręgu wojska dońskiego, kubanckiego, uralickiego, zabajkalskiego i syberyjskiego kozacka zgromadzili się pod przewodnictwem Szczarbin, aby porządkować w oddzielną frakcję parlamentarną, dla przeprowadzenia reform, dotyczących ludności kozackiej. Zadzecydowano urządzić jutro (6 b. m.) w pałacu Taurydzkim nowe zebranie organizacji kozackiej.

Po zamknięciu posiedzenia Dumy odbyła się narada frakcji parlamentarnej prawicy pod przewodnictwem Chomiakowa.

Celem upamiętnienia kandydatów do prezydium Dumy odbędzie się zebranie w pałacu Taurydzkim dzisiaj.

Telegram prywatny donosi nam:

Od godziny 10-ej zrana tłumy ludzi zajęły ulice, wprowadzając do gmachów Dumy państwa.

O godzinie 11-ej przed południem już było trudno przejechać. Na ulicach mnóstwo wojska, zwłaszcza konnicy i policji. Przy przejeździe niektórych osób do gmachów Dumy, na ulicach rozlegają się okrzyki entuzjastyczne, także gwizdania nieprzyjazne.

W samo południe sala zapelniała się chławkowicami. Korespondentów zebrali się przeszło 200. Publiczności mnóstwo, wśród niej senatorowie, członkowie rady państwa, wielu wybitniejszych osób z różnych sfer towarzyskich.

O godzinie 12-ej zaczęło się nabożeństwo. O godzinie 1-ej otwarto sesję.

Przed pałacem Taurydzkim stoją tłumy, które cały czas są silnie wzruszone, lecz do zaburzeń nie dochodzi żadnych.

Pogoda prześliczna.

Ogólne Zebr. Członk. Koła Macierzy.

W ubiegłą niedzielę, 3 marca, w sali magistratu zebrano się 340 członków miejscowego Koła Macierzy dla wysłuchania sprawozdania Zarządu za ubiegłe sześć miesięcy i wyboru nowego Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej.

Prezes dotychczasowy Zarządu p. Matkowski w dłuższym przemówieniu zdawał sprawozdanie z czynności Zarządu, któremu Zebranie organizacyjne odbyło d. 15 lipca 1906 roku udzieliło mandat tylko na pół roku.

Ze sprawozdania tego okazuje się, że Zarząd zajmujący się organizacją działalności miejscowego Koła Macierzy napotykał na wiele trudności. Przedewszystkiem spotkał się z brakiem sił nauczycielskich, których szkoła, usuwając miejscowy element, nie mogła dostarczyć, z brakiem pomocy szkolnych, z brakiem pozwolenia władzy na otwarcie szkół, która dopiero w ostatnim czasie udzielanym zostało, wreszcie z brakiem odpowiednich do potrzeb funduszy. Tym sposobem należało z pomocą matych bardzo środków wielkie przedsięwzięcie dzieło!

Miasto Częstochowa liczące około 30,000 mieszkańców powinno w zakładach swoich uczęść nie mniej jak 8,000 dzieci; tymczasem, przed założeniem, w ostatnich dwóch latach, szkół fabrycznych, gimnazjum, zakłady prywatne i szkoły miejskie uczęść nie więcej jak 1500 dzieci. Po założeniu szkół fabrycznych, gimnazjum polskiego i szkół Macierzy uczęść razem 2200 dzieci liczba uczęszczających do wszystkich zakładach wogóle, wzrosła do 3700 t. j. do cyfry dalekiej jeszcze od liczebnej normy dla pobierających naukę dzieci.

Zarządowi szło głównie o zebranie do szkół dzieci dziko chowających się ulicznym błocie na wszelkiego rodzaju społecznych wyrzutkach. Społeczeństwo nasze tak długo pozabawione nauki i normalnego wychowania przedstawia obraz zepsucia i zdemoralizowania z którego trudno go wyprowadzić. Należało więc zacząć od poprawienia korzeni, więc w nie lepsze soki, ażeby uzdrowić narodowe drzewo, uzyskać zdrowe i pożądane owoce. Nauka i wychowanie młodego pokolenie jest narodowym obowiązkiem.

Koło Macierzy w Częstochowie w dwóch własnych szkołach i dwunastu, w użyzonych gościnnie szkołach prywatnych lokalach umieściło na naukę przeszło 800 dzieci, w połowie chłopców i dziewczynek. Wydatki na ten cel wyniosły za sześć miesięcy r. 1844 k. 60 i pół a ponieważ dochody wyniosły tylko r. 1514 k. 60 i pół deficyt byłby nie unikniony gdyby nie pomoc opłaty szkolnej którą wyniosła za ledwie 380 rubli, ale która ocaliła sytuację finansową. Z tego powodu o udzieleniu darnej nauki nie mogło być mowy. Nauka darmo jest tylko tam gdzie jest obowiązkowa, gdzie państwo ponosi jej koszt, ale gdzie ona odbywa się na koszt ofiarności prywatnej ten opłata jest nienukioniona. Macierz darmo uczyć nie może.

Dla zawiązania wzięcia pomiędzy dziećmi ich rodzicami i szkołą Zarząd powołał do życia Radę Opiekunów, w skład której weszły damy ze społeczeństwa naszego, a których działalność owocna przyczyniła się wiele do przesilenia ulgi niejednej niedoli i biedy. Obok Rady Opie-

kuńczej, Zarząd ustanowił dziełnice, w których lubieżni członkowie Koła, służąc za łącznik pomiędzy Zarządem i członkami, wreszcie oddział higieniczno-lekarski, mając za zadanie podlegać opiekę dzieci uczęszczającym do szkół. Wskazano im również.

Ustanowione kursy dla analfabetów mniej pomyślny wydały rezultat. Kursy te odbywające się w trzech miejscach, zgromadziły początkowo znaczny, liczący setki chętnych, ale w miarę jak nauka wymagała systematycznej pracy, liczba uczących się zmniejszała się. Zadanie uczenia dorosłych przedstawiło się trudniej. Za to biblioteka urządzona głównie dla uczęści, się działów okazała się instytutem przytecznym, a nawet przechodzącą oczekiwania pod tym względem. Nie można pisać o jej chęci nadzwyczajnej zjaką, dziećmi garną się do czytania!

Wyłożywszy w ten sposób działalność Zarządu który zapoczątkował akcję kulturalną Koła mówca przeszedł do określenia głównych zadań Macierzy na polu oświaty.

Zauważając, przedstawiając, że szkoły początkowe obecnie przez Zarząd założone są dalekie od typu, dobrej szkoły ludowej. Z czasem szkoły te będą musiały zadecydować o warunkach wekazanym przez pedagogikę i potrzeby szkoły ludowej. Szkoła taka powinna kształcić i wychowywać dzieci od 4 do 14 lat. J. więc przez lat sześć w opiece. Stopniowo do takiej szkoły dojść musi. Dzieci uczęszczające w roku bieżącym, pozostaną w znacznej części i na rok następny, do szkoły wstąpią także dzieci nie nie umiejące, powstanie więc dwa kursy, i tak co roku będą nowe kursy przybawać, aż stworzą pełną szkołę ludową, taką, jaką, Macierz, mieć powinna.

Zadania kulturalne Macierzy nie mogą się ograniczyć do szkoły ludowej jedynie, musi ona pomyśleć i o dalszym kształceniu dzieci w wieku lat 14, opuszczających szkołę. Po skończeniu szkoły ludowej część dzieci przędzie do gimnazjum w celu dalszego pobierania nauki, druga, zna, zależeć część powołająca się rzemiosła idąc do terminu. Tutaj, znowu spotykamy się z brakiem szkoły zawodowej.

Założenie kursów fachowych dla rzemieślników jest koniecznością, jest nagłą potrzebą miasta. Kursy takie będące drugim ciągiem szkoły ludowej dające uczącym się nie tylko naukę teorii fachu ale jednocześnie i praktyczne jej zastosowanie istnieją w wielu zagranicznych miastach. Zarządy miejskie poświęcają na nie znaczne fundusze. Macierz nie jest w stanie takiego zadania przedsięwziąć, uważa jednak za swój obowiązek zaznaczyć konieczność szkół fachowych dla rozwoju rzemieślniczego przemysłu będącego podstawą bytu miast naszych. Ziemieścizna Zakładki Zawodowe powinny postarać się o założenie kursów fachowych. Macierz może le przjąć pod swój kiarunek i opiekę a spodziewany samorząd, miejski zamieć je na odpowiednie fache szkoły.

Ażeby w zupełności wypełnić zadanie Macierz powinna postarać się o oświatę dla dorosłych posiadających już pewien naukowy podkład. Natypić to może za pomocą odczytów odpowiadających zorganizowanych. O odczyty z dziedziny literatury, medycyny, przyrody lub socjologii mogą zadowolić ciekawość słuchaczy i dostarczać przyjemne spędzenie czasu, o tyle korzystne płynąc może jedynie z odczytów popularyzujących systematycznie pewne działy wiedzy. Odczyty powinny więc być systematyzowane jeżeli mają odpowiadać typowi omych University Extension, który takie dobre rezultaty w Anglii, Ameryce i innych krajach osiągnął. Najbliższym zadaniem naszego Koła Macierzy powinno być urządzenie podobnych, systematycznych prawdziwie pouczających odczytów. Jeżeli Macierz dostarczy krajowej nauki w szkole ludowej, w szkole fachowej i w uniwersytecie popularnym odpowie w tedy zadaniu swemi i oczekiwaniom narodu.

W ciężkiej historycznej chwili kiedy naród ułował się podnieść z upadku, powstała Komisja Edukacyjna, owe najpierwsze Ministerjum Oświaty w Europie, która tak świetnie zapisała się w dziejach oświaty naszej. Obecnie te same zadanie podjęła Macierz w trudniejszych jeszcze warunkach, bodajby i jej działalność również owocną była!

Ustawa Towarzystwa Macierzy wskazuje, że działalność jej ma być szerzenie wiedzy w duchu narodowym stając po za wszelkimi partjami, mając na celu tylko rozwój polskiego szkolnictwa.

Szkola Macierzy — zakończył p. Matkowski — musi więc być religijna, polska i bezpartyjna. Macierz, to ziemia polska obywateli, która wyciąga ramiona do swych prawych dzieci wzywając do wspólnej uprawy narodo-

wego laur, do poświęcenia kultury, pod hasłem „Bóg, cnota, oświata i Ujczyzna“!

NOWINY.

Ogólne.

Ruchomości przyjezdnych. Departament celny zawiadomił tutejsze komory celne, że osoby powracające po dłuższym pobycie z zagranicy, posiadają prawo przewożenia rzeczy domowych bez cła na sumę rb. 1850, ale z warunkami, by ulga taka była przyznawana tylko takim osobom, które przedstawiają oprócz dowodów dłuższego zamieszkania za granicą, także dowody od polskiej zagranicznej, że przewożone rzeczy są ich własnością.

Wiadectwa takie powinny być potwierdzone przez konsulaturę rosyjskich.

Częstochowa.

Marada w sprawie koteł rolniczych W czwartek o godz. 12 w południe, w sali katolickiego Stowarzyszenia robotników odbędzie się zebranie rolników z okolic naszego miasta, celem poinformowania się w sprawie zakładania koteł rolniczych. Wejście za okazaniem kart legitymacyjnych, które otrzymywać można od zarządów koteł rolniczych częstochowskich.

Stowarzyszenie robotnicze. Słyszeliśmy, że w Częstochowie ma być założone stowarzyszenie robotnicze na wzór „Jedności“ w Łodzi. W tym celu przybywa tu przez stowarzyszenia łódzkiego p. Brzeskot.

Na salę zajęć ks. Kowalskiego odbędzie się d. 17 marca w teatrze miejscowym przedstawienie amatorskie, na którym odegrana będzie 3-aktowa komedia p. t. „Teściowie“ a poprowadzi ją prolog okolicznościowy.

Za kontrabandę. Na komorce w Herbach zatrzymani zostali przy przemycaniu kontrabandy: Piotr Życiński, miesz. wsi i gminy Rozprza, pow. piotrkowskiego i Jan Matuszczyk, miesz. wsi Mierzyn, gminy Rozprza, tegoż powiatu.

Ujęcie bandyty. Wczoraj straż ziemska zatrzymała Aleksandra Bednarczyka, sprawcę napadu na sklep Moszka Presmana w d. 5 stycznia 1905 r. w gminie Kamienica Polska.

Zmiana miejsca deportacji. Warszawski general-gubernator zawiadomił okólnikowo władze tutejsze, że przestępcy polityczni nie mogą być nadal wysyłani do gub. archangielskiej i łońskiejskiej, lecz do gub. wiatkiej.

Wyrodna matka. Wczoraj na Zawodziu zatrzymana została Katarzyna Parkitna, stała mieszkanka wsi Truskolasy, gminy Panki, za znęcanie się straszne nad córką swą, 2 i pół rocznym dzieckiem, Parkitną, chcąc się jaknajprędzej pozbyć dziecka, aby mógł udać się do Prus, zadawała mu rany. Cały tył ciała dziecka przedaława jedną raną, na rękach i nogach od wiązaniu sznurem znajdują się rany i sine pręgi. Władza odesłała dziecko do szpitala miejscowego, wyrodną zaś matkę umieściła w areszcie, przesyłając o powyższym raport sędziemu śledczemu.

Będzin.

Zastelony. Do rozmawiającego przez kratę celi więziennej, oskarżonego o bandytyzm Karol Kocot strzelił żołnierz posterunkowy, kładąc go trupem na miejscu: Kocot miał być wczoraj wysłany do Warszawy, gdzie przeciw niemu zostały wytoczone sprawy o niejednokrotne napady.

Uniwersytet dla wszystkich. W d. 3 b. m. otwarty został uniwersytet ludowy, który mieszczą się tymczasowo w kolonii Ksawera, wkrótce przeniesionym zostanie do lokalu szkoły miejskiej.

Sensacja. Wczoraj, ufny w powolenie, dzięki dotychczasowej bezkarności, jeden ze złodziei stacyjnych, sięgnął do kieszeni pasażera, co zauważyli dwaj młodzi ludzie, którzy wymierzili mu doraźną karę. Zdemaskowanemu złodziejowi wykonawcy samosądu nakazali natychmiastowe opuszczenie miasta, co też skwapliwie uczynił. M. że niedługo przyjdzie i na innych kolej!

Bandytyzm. Na wracającego z Małobędzia furmana J. Mendla napadli bandyci, którzy go ciężko pobili i zabrali dzienny zarobek, wynoszący trzy ruble z kopiejkami.

Sosnowiec.

Teatr amatorski. W niedzielę odegrało w klubie miejscowym Towarzystwo amatorów jednoaktówkę: „Pokój zawarty“ Przybylskiego, „Teodolinda“ Szwajcara. Pomijając drobne usterek, niemiłknie w teatrze amatorskim, całość wypadła dobrze. Widać było, że amatorzy starali się sprostać zadaniu. Na czoło wy-

sunęły się: W i s t u c e p - n a Frucht jako służący p-na Warszawska jako ciotka. W „Teodolindzie“ gra bardzo staranna zyskał ogólny pokłask p. Gerszynowicz, jako baron.

Dochód z przedstawienia przeznaczono na analfabetów.

Z deklamacją wystąpił p. Łatarkiewicz z teatru miej. i pani Richter.

Benefis. Jeden z najzdolniejszych i najsympatyczniejszych artystów miejscowego towarzystwa p. Siłwiński, słusznie ciesząc się sławą „ulubieńca“ publiczności sosnowieckiej, w nagrodę za usługi położone dla sceny otrzymał od dyrektora p. Majdrowicza t. z. „benefis“, na którym odegrana będzie arcy-wesoła i w melodje bogata operetka „za oceanem“. Jesteśmy pewni, że publiczność, oceniając pracę i zdolności swego ulubieńca zapłaci doszczerze sałe teatralną, co dla beneficenta będzie bodźcem do dalszej pracy w tym nie pozbawionym cieni zawodzie artysty polskiego na prowincji.

Z różnych stron.

— **Zgon.** Onegdaj zmarł w Warszawie dr. Władysław Krajewski, znany chirurg.

S. p. dr. Władysław Krajewski, syn Feliksa, niegdyś lekarza powiatowego w Hrubieszowie, urodził się w r. 1855. Medycynę skończył w Warszawie. Jako lekarz wojskowy brał udział w wojnie turecko-rosyjskiej, podczas której ciężko zapadł na tyfus. Po powrocie w r. 1879 został prorektorem anatomii opisowej w uniwersytecie warszawskim. Następnie był lekarzem miejscowym szpitala Dzieciątka Jezus, i asystentem przy oddziale ś. p. d-ra W. Orłowskiego.

W r. 1886 został ordynatorem oddziału chirurgicznego.

W r. 1884 zaczął redagować „Kronikę lekarską“, a w r. 1893 założył „Przegląd chirurgiczny“. S. p. dr. Krajewski słynął jako znakomity chirurg-wykonawca; największą sławę przyniosła mu operacja wyjęcia krzani w r. 1897.

Z Łodzi.

Dnia 5 marca

Dziś odbył się pierwszy wiec robotników fabryki Tow. akc. l. K. Poznańskiego w sprawie zakończenia lokautu.

Przewodził ks. Albrecht, przemawiało 12 mówców, których większość oświadczyła się za powrotem do pracy.

Wniosek ks. Albrechta, aby przez głosowanie stwierdzić, ilu robotników godzi się na dobrowolne ustąpienie 98 wskazanych przez fabrykę kolegów przyjęto, pod warunkiem zapewnienia im bytu materialnego.

Wynik głosowania był następujący: Za powrotem do pracy 1,417 głosów; przeciw 845 głosów i wstrzymało się od głosowania 100.

Wiec zakończył się o godz. 2-ej, a o g. 3-ej zaczyna się wiec drugi.

Ks. Albrecht odczytał na wiecu list p. Ignacego Poznańskiego, który obala obawy, jakoby w razie zgody robotników na wydalenie 98 towarzyszy, inne fabryki związkowe zamierzają rozpocząć swoje wydalania.

Zarazem p. Poznański przyrzeka, iż o ile wśród owych 98 robotników są inwalidzi, to los ich będzie zabezpieczony przez udzielenie wsparcia, które określi komisja związkowa.

Walka o żargon.

W ubiegłą niedzielę odbyło się ogólne zebranie Tow. krzewienia oświaty w Łodzi. Na pierwszym miejscu porządku dziennego postawione: wykiady w żargonie.

Punkt ten stał się przyczyną rozdwojenia wśród zebranych.

Oto, jak zdaje sprawę z tego zebrania „Kurjer Warszawski“:

Spodziewano się, że zebranie będzie bardzo burzliwe, lecz trudno było przypisać, aby dzięki p. Majewskiemu i jego poplecnikom zamienilo się w zwykłą burdę. Zaraz na wstępie, gdy prezes zarządu, dr. Kanina, zapożyczając zebranie, zaproponował na przewodniczącego dr. Sterlinga, wśród zebranych rozległy się wrogi dla niego okrzyki i głosy proponujące na przewodniczącego dr. Groszlika.

Niejak p. Dunowicz, przemawiający na zebraniu po rosyjsku, zarzucił dr. Kaninowi, że nadużywa swego stanowiska, proponując przewodniczącego, bo wywiera tem nacisk na zebranych.

Wybrano większością kilkunastu głosów

dr. Groszlika, który zaprosił na asesora zwolenników p. Majewskiego.

Przewodniczący, dr. Groszlik, zaczął postępować ogromnie arbitralnie; nie dopuszczając do głosu członków zarządu, tymczasem zwolennikom p. Majewskiego wolno było mówić po kilkanaście minut i stawiać członkom zarządu zarzuty śmieszne, niczem nieuzasadnione.

Postępowanie pp. Groszlika, Majewskiego i ich kilku obrzućło słusznie część zebranych. Zaczęto protestować. Na sali rozległ się straszny hałas. Zwolennicy p. Majewskiego, przeważnie żydzi-łtwacy, nie znający języka polskiego, otoczyli stół przydziałny, nie dopuszczając do głosu członków zarządu i wogóle osób, które z ich wybitkami nie mogły się solidaryzować. Zebranie więc zerwano.

Zredagowano protest przeciwko postępowaniu przydzium.

Treść protestu następująca:

„Na ogólnym zebraniu członków T. K. O. w d. 3 im marca 1907 r. w lokalu subiektywów handlowych, przewodniczący, p. Groszlik, wybrany większością głosów, prowadził obrady arbitralnie, nie pozwalając nad postawionymi wnioskami prowadzić dyskusji; w ten sposób członkowie Towarzystwa, czując się pokrzywdzonymi w swoich prawach, protestują przeciwko samowolnemu postępowaniu przewodniczącego, zerwaniu zebrania i odożeniu go na czwartek.“

Korespondent „Gońca Wieczornego“ pisze, że przewodniczący dr. Groszlik znieważył czynnie d-ra Marguliesa, a w końcu „zamęt dochodził do tego stopnia, że rozprawy prowadzą się przy pomocy dobitnych argumentów w formie rzucania na przeciwników „rzęsłami i kamiazkami“.

Tak obradowali ludzie, którzy mają szerzyć oświatę...

Telegramy.

Rada państwa.

Petersburg, 5 TAP. O godz. 5 i pół po poł. po nabożeństwie, odprawionem przez metropolitę Antonja przy asyście trzech biskupów obecnych w Radzie państwa i po dwukrotne wykonaniu Hymnu Narodowego, zakończonego za każdym razem „hurra“, przez Radę państwa sekretarz stanu Frisz ogłosił posiedzenie za otwarte i wezwał do powstania, celem wyrażenia najpoddańszego poświęcenia się przez wygłoszenie: Niech żyje Jego Cesarzka Mość! Na wniosek prezesa okrzyk ten pokryto długo niemilknięciami „hurra“. Po zakomunikowaniu przez sekretarza państwa zmian w osobistym składzie Rady, prezes przedstawił nowym członkom do podpisu rotę przysięgi. poczem Rada postanowiła wyrazić współczucie rodzinom zmarłych członków, oprócz tego oburzenie z powodu lotrowskich zabójstw hr. Ignatiewa i bar. Budberga. O 6 i pół posiedzenie zamknięto.

Ofiara nauki.

Petersburg 4 TAP. Zmarł dr. Szrajber, lekarz wschodniego syberyjskiego pułku strzelców, który zaraził się dżumą podczas badań naukowych w poroie Aleksandra I na Kionstadzie. Zwłoki zmarłego spalono, poczem popioły zawarto w urnie, która pozostawiono w formie Szrajber zmarł w 41 roku życia, wiele pracował nad zbudaniem domu. Gazety nawołują do upamiętnienia nazwiska ofiary nauk, przez utworzenie fundacji Szrajbera

Nowe pokłady węgla.

Krasnojarsk, 4 TAP. O 20 wiorst pod miastem na gruntach chłopieckich odkryto wielkie pokłady węgla opałowego. Prowadzą się studja. Zastrzeżenia poczyniono.

Wiec dzieci.

Dziwnsk, 4 TAP. W jednej z synagog dzieci urządziły wiec. Kiedy usiłował je rozpuścić stary sługa, zraniono go nożem.

Podródnictwo.

Rzym, 4 Tel. w. „Giornale d' Italia“ zapewnia, że pod wpływem cesarza Franciszka Józefa, popartem przez cesarza Wilhelma nastąpiła interwencja w sprawie wydania papierów magr. Montagninemu.

Kruszewan w Petersburgu.

Petersburg 5 T. w. Przybył członek Dumy, wybrany z miasta Kruszwana, Paweł Kruszewan.

Był jego wierzyciele odwieźdli go z rąbankami.

Mają oul na Kruszwana listy wykonawcze.

Niektórym wierzycielom Kruszewan odpowiadając, że nie posiada wódz, przesłał listy.

Podczas przyjazdu Kruszewana zarządzone tak liczną ochronę, że pozazdrościliby jej wyższy byli ministrowie.

Sanatogen Bauera

Sanatogen Bauera

Wszystkim osłabionym, wycieńszonym,
zdeenerowanym i pozbawionym energii
życiowej przywraca siły i chce do życia

SANATOGEN BAUERA

Pochlebne opinie więcej niż 5600 lekarzy i profesorów. Dostać można we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Wystrzegać się bezwartościowych podróbek. Prawdziwy felfel w opakowaniu rosyjskim.

Broszury gratis i franco wysyła N. Kroczyński, Warszawa, Nowe Światy 4.

06-9-1

Akeyjne T-stwo Zjednoczonych Fabryk
Szmerglu i Maszyn
Hannover - Hainholz
Szmerglowe tarcze, płótno i proszek
szmerglowy.
Maszyny dla odlewania
i formowania żelaza.
Generalna Reprezentacja Tow. „Ferrum”,
Oddział w Sosnowcu.
Telefon 202.

Polecamy
ogólnie znane i najlepsze
PAPIEROSY
„DOBRE”
10 sztuk 3 kop.
I. L. Szereszewskiego.
Ostrzegamy przed falsykatami i
prosimy zwracać uwagę na firmę.

ZAKŁAD
Elektrotechniczny i Optyczny
Wład. Lewińskiego
w Częstochowie, Aleja 2-ga № 16, dom Imicha.
SPECJALNOŚĆ: 234—

Maszyny elektryczne, Narzędzia chirurgiczne, Środki opatrunkowe, Maczyna szklane chemiczne i lekarskie, Termometry maksymalne i inne, Pasy rupturowe, Bandy damskie, Pończochy oraz wszelkie inne wyroby gumowe, Ostrzeg. alarmujące od zlodziej. Inhalatory, trygatory.

Okulary, Binokle, Lornetki, Lorgnons, Aparaty i wszelkie przybory fotograficzne. Latarnie magiczne z kinematografem.

Fonografy. Przyjmuje zakładanie dzwonek elektryczn. i telefonów, oraz wszelkie reperacje. 1) narzędzia brzytwy i nożyczki. Lampki Primus. Reperacje Wyżymaczek.

Dla Kaszlących i Astmetyków
Tussolinowe pastylki
znane ze swej skuteczności, wyrobu Laboratorium farmaceutycznego przy aptece 123-5 1

S. Lelejski, Marjańska 12 w Warszawie.
Reprezentant Generalny I. Staszewski, Warszawa, Marienstadt 16 1.

CONSTIPATION
FRANCUZI POPULARNY ŚRODEK
przeciw
CHRONICZNEJ
OBSTRUKCJI

PILULES DE
CASCARA
MIDY

Dostać 2 pigułki wieczorem przed spoczynkiem.
Nie powoduje bólu w żołądku, ani mdłości, ani biegunki.

Z dniem 1 marca r. b. został otwarty w Sosnowcu przy ul. Warszawskiej № 5, gdzie warsztat p. Krauca

ZAKŁAD
Slusarsko Elektrotechniczny
pod firmą
S. Owsiak i A. Niekował.

Firma wykonuje szybko i akuratanie wszelkie prace w zakresie elektrotechniki wchodzące, jak instalacje, zakładanie światła elektrycznego, telefonów, dzwonek elektrycznych, ostrzegaczy, piornochronów, dynamomaszyn, oraz wszelkie w tym zakresie reperacje. Zamówienia mogą być uskutecznione ustnie lub listownie.

Polecamy z łaskawym względem Szan. Publ. pozostajemy Z szacunkiem 235—
S. Owsiak i A. Niekował.

Na sezon wiosenny!

Wyborowe nasiona już przygotowane, a ceny wskutek konkurencji nietylko niskie, gdyż o 20 do 25 proc. niższe od cen warszawskich, o czym każdy może się przekonać, żądając mego cennika. 145—10-1

Pieczarki codziennie świeże.
Zakład Ogrodniczy
S. Jastrzębskiego
w Częstochowie, Aleja II № 16, telefonu № 85.

Jedyna Chrześcijańska Pracownia
Zegarmistrzowska

Franciszka GORSKIEGO
długol. współpracownika pierwszorzędnych firm w Warszawie i zagranicą.

III Aleja № 50 (vis a vis powiatu).
Poleca łaskawym względem Sz. Publiczności fachową reperację zegarów: kieszonkowych, stołowych i antyków.
Sumienna praca i gwarancja.

Stacja miejska elektr.
podaje do wiadomości pp. odbiorców, że od Marca r. b., dostarczać będzie 125—10-1
energję elektr.
do motorów.

Do Argentyny

wygodnie, bezpiecznie, szybko i najtaniej okrętami z wyśmienitemi urządzeniami w 3-jej klasie

przewozi
8-go dnia miesiąca z Amsterdamu do Buenos-Ayres
Poludniowo- Amerykańska linja
w Amsterdamie w Holandji.
Zapytanie, na które daje się odwrotną i opłaconą odpowiedź, w każdym języku adresować: ZUID AMERIKA SYN, Amsterdam, Holland.

„Fluid” jedyny najlepszy środek do smarowania, od reumatyzmu—60 k.

„Agar” niszczy odciski w ciągu paru dni—30 k.

„Syrop z Zioł Alpejskich” dla dzieci od kaszlu i chrypki—40 k.

„Verol” wypróbowana woda na włosy i usuniecie łupieżu—75 k.

„Skabin” od swierzby i wysypek, dla dorosłych i dzieci—50 k.

„Dermina” od piegów i zsiadłych plam—50 k.

Wina: Babarbarowe, Chiнове i Pepsynowe na najlepszym winiacie przyrządzane—po 75.

Dostać można w aptece St. Wągrowskiego pod Jasną Górą i w składzie apt. Al. Sleskiego ul. Krakowska nr. 4 w Częstochowie. Żądać wszędzie.

Drobne ogłoszenia:

Poszukuje posady kasjerki lub składowej. Wiadomość: Sosnowiec, bufet restauracji hotelu Warszawskiego. 243—3 2

Subjekt cukierniczy potrzebny do zajęcia, oferty pod literą SK w Redakcji. 261—

Kartofle wyborowe stołowe po 1 rb. 1 kop. do korzce z dostawą. Wiadomość u S. Szczecińskiego w miejscu, ul. Jasnogorska 38 obok parku. 156—3 2

Przyjmuję do reperacji instrumenta smyczkowe, jako to: skrzypce, wiolonczelę, gitary itp. również naciągam włosie do smyczków, wykonuję takowe jak najdokładniej. F. Borówka, w domu p. Gorniga Aleja II nr. 88. 253—

Wyjeżdżając, sprzedam szafę, lustro, otomanę i krzesła. Szkolna 15, m. 11. 263—

Kto może dotarczyć i wagał tamienia zwirowego, sutowanego, wielkości jaja kaczonego i nieco większego, zechce złożyć swój adres w redakcji Gonca Częstochowskiego, pod lit. „FW” 205—

Przyjmuję do reperacji instrumenta smyczkowe, jako to: skrzypce, wiolonczelę, gitary itp., również naciągam włosie do smyczków. F. Borowski. 253—

Kobieta w starszym wieku, 4—60 lat, mogąca przepisywać na czyste korespondencje handlowe, znajdzie wygodną i łatwą posadę. Adres: poczta Żybkowice dla okaziciela M. F. 21940—

Zgubiono książeczkę paszportową, wydaną przez Komisarza z udziałem nielast Warszawy; Lucejanowi Władysławowi Cyganowskiemu.

Do sprzedania lub wdzierżawienia: **Dom**, sklep, siedm pokoj, ogród owocowy, spacerowy z werandami, odpowiednio piwnice. Stajnie, obory, Stodoła, lodownia, duży plac do budowania, przy ulicy Cementarnej № 22. Wiadomość u właściciela restauracji, Warszawa № 39—p. Wodzickiego o—